

A hazai nyomdaipari karbantartók helyzetéről

A KARBANTARTÓ SZEMINÁRIUMOK RÖVID TÖRTÉNETE

Faragó István

Keményfém Kft., ügyvezető igazgató

A hazai nyomdaipari karbantartás történetének áttekintése, helyzetének elemzése csak az iparág mindenkori állapotával és történéseivel összevetve lehetséges. A karbantartó szervezetek működésének formái szorosan összefüggnek a nyomdák helyzetével és az aktuális gazdasági környezettel.

A rendszerváltást megelőző időben a nyomdaiparban az ún. „Megyei nyomdaipari vállalat” rendszer volt a jellemző. Összesen 39 nagy nyomda létezett. A fővárosi nyomdák mellett a megyeszékhelyeken működtek nyomdák, melyek általában az adott megye napilapját is készítették.

Ezek a vállalatok – a fontos feladatuknak elegendő – felkészültek a gépeik állandó működőképességének biztosítására. A hiánygazdaság körülményei között jelentős emberi, műszaki erőket fejlesztettek, illetve tartottak fenn. Az alkatrészellátás a mai szemmel nézve sokszor neveléses és elképesztően rugalmatlan volt. Minden cég a „csináld magad” módszer találékony megoldásait alkalmazta. Sok helyen berendezkedtek a nyomdaipari gépek alkatrészeinek házilagos utángyártására, mivel a devizakorlátozások és az esetleg több éves szállítási határidők nem egyeztek a ténylegesen felmerülő igényekkel. A nagy állami nyomdák korábbi gépparkja zömében kelet-európai gyártmány volt. Ezek hivatalos forgalmazása, szervize és alkatrészellátása az akkor ezzel a céllal is működtetett Nyomdaipari Grafikai Vállalat feladata volt, országos hatáskörrel.

Ezt az állapotot a rendszerváltás időszakának változásai gyökeresen átrendezték. Az egyik legfontosabb és leggyorsabban ható tényező az volt, hogy a nyomdaipar szerkezete változott meg alapvetően. A nagy nyomdák szerepének csökkenése mellett megjelentek a kisvállalkozások. Emlékezetes és jellemző időszak volt, amikor minden vállalkozó kedvű gépmester nyomdaalapításon gondolkodott, és a megnyitott használtgépi piacon Romayor gépet kívánt vásárolni.

A nagy nyomdák műszaki és karbantartó létszá-

ma a vállalatuk termelésének csökkenése miatt egyre inkább a felesleges és leépítendő kategóriába került. Sok helyen a létszám ténylegesen is leépült, illetve a leépítés folyamatosan a mai napig tart. Több esetben kihasználták az akkor induló vállalkozási lehetőségeket. A nyomdák rugalmasságán és az érintettek helyzetfelismerésén múltott, de több helyen ebben az időben önálló vállalkozásokat hoztak létre a nyomdák karbantartási feladatainak megoldására. Az újonnan alakult nyomdák is piacot jelentettek e karbantartó csoportoknak, így a dolgozók szélnek eresztése helyett az együtt maradás látszott célszerűnek.

Név szerint is említenünk kell a közel egy időben létrejött cégeket, melyek jó része ma is szereplője a nyomdaipar mindennapjainak.

Debrecenben a Nyomda-Technika Kft., Békéscsabán a családi hagyományokat is hordozó Krenfi Kft., Dabason a Keményfém Kft., Kecskeméten a Petőfi Printing Szerviz, a fővárosban az Invenció Kft., a Printszerbiz Kft., a Typo-Grafika Kft. voltak a legnagyobbak a megalakulók közül. Rajtuk kívül még néhány kisebb átalakulás is történt. Kimondhatjuk, hogy szinte teljesen a hazai tőke bevonásával jöttek létre ezek a vállalkozások.

A megyei nyomdákat idő közben privatizálták. A mellettük fejlődő nyomdák növekedése miatt a szerepük és helyük jelentősen megváltozott. A piac további liberalizálódása, az alkatrészellátás, valamint a karbantartáshoz használt anyagok beszerezhetőségének jelentős javulása a mai napig tartó változást jelent. A hibaelhárítással, -javítással és karbantartással foglalkozók helyzete jelentősen változott.

Pozitív és negatív hatások egyaránt érték a karbantartó vállalkozásokat.

Javult a helyzetük, mert ma már például a futárszolgálatok révén Európa másik sarkából is rendelhető alkatrész, akár félnapos szállítási idővel is. Ez a hihetetlen mértékű felpörgés természetesen a karbantartást, javítást megrendelő nyomdák részéről is ezt a reagálási sebességet igényli.

Az önálló vállalkozások mellett egyértelmű

tendenciaként figyelhettük meg az elmúlt néhány évben a gépgyártók által létrehozott és működtetett szervizek jelentőségének növekedését. Ennek okát gazdasági tényezőkben is kereshetjük. Fontos tényező az információs technológiák térhódítása, valamint a tudásbázis koncentrálódása is. A javításhoz, karbantartáshoz egyre több „gyári” információra van szükség. Ennek birtoklása sok esetben az adott gépet gyártó cég fontos érdeke, így a szervizt sem akarja kiadni más szervezetek részére.

Tapasztalataink szerint a jelenleg működő legnagyobb nyomdák esetében jellemző, hogy alkalmasnak karbantartó szakembereket, de a legminimálisabb létszámban. A nagyobb felkészültséget igénylő munkákhoz minden esetben szakszervizhez fordulnak. Ez a tény is a specializálódást teszi szükségessé, illetve egyben fejleszti is azt.

A nyomdaiparban már 1982-ben felvetődött a gondolat, hogy a karbantartók saját maguk is találkozzanak a hasonló feladatokat ellátó kollégáikkal. Az ötlet gazdája Kerekes Imréné és dr. Horváth Csaba voltak, s fel is vállalták az első rendezvény megszervezését Debrecenben. Hozzájuk csatlakozott a későbbiekben a cikk írója is.

A későbbiek során a rendezvényt kis kihagyásokkal, de rendszeresen sikerült megtartani. Az önálló karbantartó cégek megalakulása sem hátráltatta a sorozat megszervezését. A versenyhelyzet ellenére minden alkalommal jelentős számú érdeklődő részvételével tartják meg a három fő célt megvalósító szemináriumot. A szakmai képzés, a tapasztalatcsere lehetősége, a vendéglátó cég tevékenységének megismerése mindig hasznos a már jó baráti körnek is nevezhető, rendszeresen visszatérő kollégák számára.

1993-tól részt vett és igen nagy segítséget adott a szervezésben a Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesület.

Az alábbi táblázatban az elmúlt 25 évben megrendezett szemináriumok helyszíneit és rendezőit foglaltuk össze.

A szervezők előzetes elképzelései szerint a sorozat folytatódik. Minden évben várják tanácskozársra a nyomdák, karbantartó vállalkozások képviselőit. Fontosak a véleménycserék. Megteremtődnek az esetleges együttműködések alapjai. A tudás, az információ megszerzésében is segítség lehet az összejövetel.

Nyomdaipari karbantartók szemináriumai

Sorsz.	Időpont	Helyszín	Támogató nyomda (cég)	Szervező
1.	1982	Debrecen	Alföldi Nyomda	Kerekes Imréné, dr. Horváth Csaba
2.	1983	Budapest	Kossuth Nyomda (Jászberényi úti üzem)	Losonci Sándor
3.	1984	Budapest	Szikra Lapnyomda	Sándor József, Baranyai Imre, Nagy Károly
4.	1986	Debrecen	Alföldi Nyomda	Kerekes Imréné, dr. Horváth Csaba
5.	1987	Eger	Révai Nyomda (Egri Gyáregység)	Kanta Ágoston
6.	1988	Szombathely	Vas Megyei Nyomdaipari Vállalat	Tóth András, Altai László
7.	1989	Budapest	Nyomdaipari Egyesülés	Tolnai László, Kalász Lászlóné
8.	1990	Dabas	Dabasi Nyomda	Faragó István
9.	1991	Veszprém	Pannon Nyomda, Veszprémi Egyetem	Rémán Tibor, dr. Gaál Zoltán
10.	1992	Szolnok	Verseghy Nyomda	Surányi László
11.	1994	Szekszárd	Szekszárdi Nyomda Kft.	Saárossy György
12.	1995	Gyula	Kner Nyomda Rt., Krenfi Kft.	Péter István, Krajcsovics Béla
13.	1996	Kaposvár	Kaposvári Nyomda Kft.	Pogány Zoltán, Milovecz József
14.	1997	Zalaegerszeg	Zalai Nyomda Rt.	Somogyi Tibor, Boros István
15.	1998	Komarno	Komarnanské Tlaciarne sro.	Meszlényi István
16.	1999	Gyomaendrőd	Gyomai Kner Nyomda Kft.	Papp Lajos, Nagy Zsolt
17.	2000	Dabas	Reálszisztéma Dabasi Nyomda Rt., Keményfém Kft.	Molnár Péter, Faragó István
18.	2001	Bábonymegyer	Béta-Roll Rt.	Gál Tamás, Kiss Sándor
19.	2002	Debrecen	Alföldi Nyomda Rt., Nyomda-Technika Kft.	Kerekes Imréné, dr. Horváth Csaba
20.	2003	Győr	Széchenyi Nyomda Kft., Lapcom Nyomda Kft. (Győr)	Bertalan Péter, Szilvási József, Hocz Pál
21.	2004	Kecskemét	M-real Petőfi Nyomda Kft.	Tóth Zoltán, Verdon János
22.	2005	Szeged	Lapcom Nyomda Kft. (Szeged), A. A. Stádium Kft.	Hocz Pál, dr. Péczely György
23.	2006	Budapest, Ráckeve	Grafika Press Zrt.	Lutter Ferenc
24.	2007	Kecskemét	STI Petőfi Nyomda Kft.	Tóth Zoltán, Verdon János